

**PLANPROGRAM KULTURMILJØPLAN
FOR
FRØYA KOMMUNE**

Stabben Fort i solnedgang Foto: Håvard Dyrø

F R Y A

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning.....	3
Bakgrunn og formål med planen	3
Rammer for planarbeidet	5
Organisering og medvirkning.....	7
Framdriftsplan	8
Budsjett	9

INNLEDNING

Arbeidet med en kulturmiljøplan i Frøya kommune skal gi økt oversikt, innblikk og forståelse for bevaring og vern av kulturminner, men også gi retning i forbindelse med formidling av kulturarven. Begrepet kulturmiljø blir brukt som en samlebetegnelse på kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap.

Plandokumentet tar for seg bakgrunn, formål og politisk forankring, rammer for arbeidet og sier også noe om organisering, medvirkning og framdriftsplan for videre arbeid.

Frøya kommune ønsker å behandle kulturmiljøplanen som en kommunedelplan, og dermed følge de prosesser og føringer som dette fordrer etter plan- og bygningsloven.

BAKGRUNN OG FORMÅL MED PLANEN

Arbeidet med kulturmiljøplan er nedfelt i Frøya kommunes planstrategi "Kommunal planstrategi 2020-2024. (<https://www.froya.kommune.no/tjenester/teknisk/plan-og-byggesak/plan/kommunal-planstrategi/kommunal-planstrategi/>)

Om kulturminneplan står det at planarbeidet ikke er iverksatt, men vurderes iverksatt i planperioden. Det ble søkt om Riksantikvaren midler til dette arbeidet vår 2021, og vedtak om tilskudd på kr. 100.000.- til dette arbeidet er datert 23.06.21.

Eksisterende registreringer

Per 2022 foreligger følgende registreringer og forvaltningsverktøy knyttet til kulturminner i Frøya kommune:

- Sefrakregistreringer, med tilhørende retningslinjer for forvaltning i KPA
- Hensynssoner knyttet til kulturminner i KPA: Titran, Hammarvatnet, Halten og Stabben fort
- Hensynssoner knyttet til kulturlandskap i KPA: Espneset, Rottingen, Inntian og Vågøya
- Reguleringsplaner med enkeltregistreringer

Forholdet mellom ny kulturmiljøplan og eksisterende planressurser

Det vil være ønskelig å knytte ny kulturmiljøplan opp mot eksisterende bestemmelser i kommuneplan og reguleringsplaner. I den grad det er mulig, vil det være ønskelig med større grad av konkretisering knyttet til drift og vedlikeholdstiltak av kulturmiljøer, samt tilrettelegging av informasjon overfor innbyggere. Denne informasjonen bør inneholde

veiledning om nasjonale og lokale støtteordninger, tilbakeføringsressurser og hvilke plikter man har som eier eller forvalter av verneverdige tiltak.

Arbeidet er i tråd med kommuneplanens samfunnsdel der det står følgende:

“Frøya ivaretar kulturarven”

På tiltakssida fremheves viktigheten av å *“Bevare, synliggjøre, formidle og bruke kulturarven gjennom å skape opplevelser”* og *“Bruke kulturarven aktivt i identitetsskapende arbeid”*.

Det foreligger reguleringsplaner i kommunen som verner hele felt av bebyggelse og spesifikke kulturminner. Dette er i stor grad knyttet til Titran, men man ser også at enkelttiltak er vernet gjennom reguleringsplaner for andre områder i kommunen.

I kommuneplanens arealdel foreligger det et kapittel, kapittel 52, som tar for seg konkrete områder hvor det er satt av hensynssoner for å ivareta kulturmiljø og kulturlandskap. Innenfor disse områdene vil det være påkrevd med en spesifikk vurdering av verneverdi før det kan gjennomføres tiltak på bebyggelse eller anlegg. Dette betyr i de fleste tilfeller at det hentes inn en faglig vurdering fra kulturminnemyndigheten. Det foreligger retningslinjer og bestemmelser knyttet til Sefrak-registrert og verneverdig bebyggelse i kommuneplanens kapittel 14. Det presenteres her konkrete tiltak for bevaring og vurdering av verneverdi i forvaltningen. Det er også presentert hvordan vurderinger fra kulturminnemyndighet regionalt skal innhentes ved behov. (planid: 5014201809)

Loverket

Planlegging etter Plan- og bygningsloven skal kartlegge gjeldende og framtidig arealutnyttelse i et område og skal sikre både bruk og vern av areal. Loven er et viktig verktøy for å ivareta mangfoldet av kulturminner og kulturmiljø. Som planmyndighet har kommunen en sentral rolle i forvaltningen av kulturarven. Kommunen kan gjennom plan- og bygningsloven § 11-8 og § 12-6 sikre vern av kulturminner og kulturmiljø gjennom kommuneplan og reguleringsplaner. § 11-8 c) og § 12-6 viser til at det kan settes av hensynssoner med særlige hensyn til kulturmiljø.

Formål

Hovedformålet med en kulturmiljøplan er å gi innblikk i og forståelse for hva et kulturminne er, samt tydeliggjøre hvilket lovverk kulturminner er knyttet opp mot.

Ønsket er at en lokal, kommunal kulturmiljøplan skal være med på å øke kunnskap og fokus på eldre og yngre kulturminner. Det vil også være viktig å avdekke og vektlegge vern av kulturminner som ikke har et formelt vern i dag.

I den grad det er mulig, vil det være ønskelig med større grad av konkretisering knyttet til drift og vedlikeholdstiltak av kulturmiljøer, samt tilrettelegging av informasjon overfor innbyggere. Denne informasjonen bør inneholde veiledning om nasjonale og lokale

støtteordninger, tilbakeføringsressurser og hvilke plikter man har som eier eller forvalter av verneverdige tiltak.

For Frøya kommune skal planen være et nyttig verktøy for å vurdere verdien av ulike kulturminner i forbindelse med for eksempel planarbeid og byggesaksbehandling, slik at viktige kulturminner blir tatt vare på.

Trøndelag fylkeskommune og Riksantikvaren vil ha nytte av arbeidet som blir gjort med lokal kulturmiljøplan, fordi planen danner et grunnlag for vern av kulturminner med nasjonal og regional verdi etter kulturminneloven. Fylkeskommunen vil med sin kompetanse også være en viktig samarbeidspartner i det videre arbeidet fram mot en kulturmiljøplan for Frøya kommune.

Frøya skolemuseum Foto: Hans Anton Grønsgag

RAMMER FOR PLANARBEIDET

Kulturmiljøplanen blir utarbeidet i tråd med føringene i plan- og bygningsloven. Dette innebærer blant annet krav til medvirkning, offentlig ettersyn i minst 6 uker, egen handlingsdel og vedtak av planen i kommunestyret.

“Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes som en del av vår kulturarv og identitet, og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.

Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressurser som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og fremtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet” (kulturminneloven §1)

FNs bærekraftsmål

11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Delmål 11.4 - Styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv

Nasjonale mål for kulturminner og kulturmiljøer

Miljømål 2.1 - Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø

- Målet er å øke den allerede store interessen og det store aktive engasjementet for å ta vare på kulturminner og miljøer. Det er statens ansvar å legge best mulig til rette for dette.

Miljømål 2.2 - Kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging

- Målet er at alle kommuner og fylkeskommuner skal ha oppdaterte kulturmiljøplaner
- Kulturmiljø skal i større grad tas i bruk som en ressurs for å oppnå en bærekraftig samfunnsutvikling, det går fram av Meld. St. 16 (2019-2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken - Engasjement, bærekraft og mangfold.

Miljømål 2.3 - Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk

- Målet er å ta vare på kulturmiljø som viser et kulturelt, sosialt og geografisk mangfold fra ulike tidsperioder, og som bidrar til å dokumentere og forstå den historiske utviklingen

[\(https://miljostatus.miljodirektoratet.no/miljomal/kulturminner-og-kulturmiljo/\)](https://miljostatus.miljodirektoratet.no/miljomal/kulturminner-og-kulturmiljo/)

Regionale mål for kulturminner og kulturmiljø

Utvalgte mål:

- I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutvikling i Trøndelag
- I 2030 engasjerer trønderne seg i et mangfold av godt bevarte kulturmiljø

- I 2030 har vi god oversikt over, og lett tilgjengelig kunnskap om regionalt og nasjonalt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy i Trøndelag
- I 2030 bidrar godt bevarte kulturmiljø til steder det er godt å være
- I 2030 er kulturmiljø og historier grunnlag for næringsutvikling og nyskapende produkter

Kilder som vil bli brukt i arbeidet med lokal kulturmiljøplan

- SEFRAK (sekretariatet for registrering av faste kulturminner) er et landsdekkende register over eldre bygninger og andre kulturminner, basert på registreringer gjennomført i tidsrommet 1975-1995. I Frøya kommune er det gjort mange slike registreringer, og dette danner et viktig kunnskapsgrunnlag for videre arbeid med planen
- Riksantikvarens database Askeladden. Her får man blant annet oversikt over alle kulturminner som er automatisk fredet eller vedtaksfredet gjennom kulturminneloven
- Tidligere kulturhistoriske registreringer i Frøya kommune
- Årbøker og andre artikler fra Fosen historielag
- Øvrige lokale muntlige og skriftlige kilder

ORGANISERING OG MEDVIRKNING

Planarbeidet gjennomføres av en tverrfaglig arbeidsgruppe, og skal endelig godkjennes av kommunestyret.

I tillegg innhentes ressurspersoner etter hvert i prosessen. Arbeidsgruppa innhenter også råd og veiledning fra fylkeskommunen, og andre relevante faginstanser.

Arbeidsgruppa består av:

- Elin Karpinski Strandheim, virksomhetsleder kultur/idrett
- Mona Elisabeth Skarsvåg, kulturkonsulent
- Håvard Dyrø, avdelingsleder Frøya kulturhus
- Knut Arne Strømøy, seniorrådgiver
- Emil Kristoffer Krokan, arealplanlegger planavdelingen
- Liv Brox (per dato ute i permisjon), byggesaksbehandler

Det legges opp til innbyggerinvolvering, og allerede i arbeidet med planprogrammet har arbeidsgruppa invitert ressurspersoner til å komme med innspill. Viktige

samarbeidspartnere framover vil være representanter fra historielag, kystlag og andre ressurspersoner med kompetanse og engasjement.

Både planprogrammet og kulturmiljøplan vil ligge ute til offentlig høring, og også her vil det være mulig å komme med innspill for alle innbyggere i Frøya kommune.

I arbeidet med kulturmiljøplanen skal aktiviteter som kan skape engasjement og interesse for kulturminner vektlegges.

FRAMDRIFTSPLAN

Framdrift arbeidet med kulturmiljøplan i Frøya kommune													
Aktivitet	2022						2023						
	Jun	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Aug
Planprogram på høring	■												
Politisk behandling		■											
Utarbeide planforslag		■	■	■	■	■	■	■					
Høring kulturmiljøplan									■	■			
Bearbeide planforslag											■	■	
Politisk sluttbehandling													■

Arbeidet med planforslaget vil foregå fra høsten 2022, og legges ut til offentlig ettersyn i løpet av mars 2023. Det tas sikte på politisk sluttbehandling august 2023.

BUDSJETT

Utgifter	Sum	Finansiering	Sum
Konsulenttenester (Rådgivning, sekretariat med mer)	60.000.-	Egenfinansiering (Bruk av personalressurser)	100.000.-
Produksjon/trykking av plan (Utforming/design, materiell og timebruk)	20.000.-	Midler fra Riksantikvaren	100.000
Foto/dokumentasjon (Kjøp av foto, innleie fotograf)	20.000.-		
Befaring/research Timer/personalressurs	60.000.-		
Transport/reisegodtgjørelse (Leie av båttransport, kost og losji)	40.000.-		
Totalt:	200.000.-	Totalt:	200.000.-